

**30. Yılında 12 Eylül Askeri Faşist Cuntasını Lanetliyor,
Ölümünün 26. Yılında YILMAZ GÜNEY'i Anıyoruz!**

30. Yılında Nedenleri Ve Sonuçlarıyla; 12 Eylül Askeri Faşist Cuntası

Darbeci Generaller

Bundan 30 yıl önce, 12 Eylül 1980 yılında Türkiye’de askeri faşist bir cunta yapıldı. 27 Mayıs 1960 darbesi ve 12 Mart 1971 askeri cuntasının ardından üçüncü defa gerçekleştirilen, askeri faşist darbe, en kanlı cunta olarak tarihe geçti. 12 Eylül cuntası, tüm toplum üzerinde yıllarca terör estirdi. Art arda yapılan idamlar, sınır tanımayan işkence ve zulüm hala tartışılmaktadır. Cunta iş başına gelir gelmez dönemin Demirel hükümetini görevden aldı, parlamentoyu feshetti. Mevcut tüm partileri kapatarak, yöneticilerini gözaltına aldı. Yürürlükteki tüm yasalar iptal edildi, devam eden grevler yasaklandı. DİSK’i kapatan cunta, mal varlıklarına el koydu, yöneticilerini tutukladı, 54 sendikacı hakkında idam talebiyle dava açtı. Cuntacılar, tüm demokratik kurumları kapattı. TÖB-DER ve Yazarlar Sendikası başta olmak üzere yöneticilerini tutuklayarak, haklarında davalar açtı. Basın ve yayın cuntanın denetimine alındı. İlerici ne kadar yazar, bilim insanı, öğretim görevlisi varsa soğurtmaya tabi tutuldu. Binlerce insanın

işine son verildi. Kürt ulusu üzerinde görülmemiş bir terör estirildi. Köyler yakıldı, Kürt köylüleri sürgün edildi, işkenceden geçirildi.

12 Eylül faşist cuntası devrimci hareketi zorla ezdi. Devrimci hareket 12 Eylül’le birlikte önemli bir güç kaybına uğradı. 12 Eylül darbesi ufukta görüldüğünde, bu durumu devrimci hareket de tespit etti. Ancak, hiçbir karşı plan oluşturamayan devrimci hareket, beklemediği bir saldırıyla karşılaştı. Cunta, devrimci hareketin yönetici kadrolarını, üye ve taraftarlarının ağırlıklı bir bölümünü tutukladı. 17 devrimciyi 1980 ile 1984 yılları arasında idam etti. Onlarca devrimci işkencede katledildi. Cezaevleri birer işkencehaneye dönüştürüldü. 1980 askeri darbesiyle birlikte, bir çok örgüt kendisini fes ederken, önemli bir bölümü, düzenle barışık şekilde yeni yönelimlere girdi, Kemalistleşti, milliyetçilikten etkilendi. İhtilalci örgütler ise kendilerini 1990’larla birlikte ancak parlayabildi.

Fiili olarak 9 yıl süren Askeri faşist cuntası geride şunları bıraktı

- 650 bin kişi göz altına alındı.
- 1 milyon 683 bin kişi fişlendi.
- Açılan 210 bin davada 230 bin kişi yargılandı.
- 7 bin kişi için idam cezası istendi.
- 517 kişiye idam cezası verildi.
- Haklarında idam cezası verilenlerden 50'si asıldı.
- İdamları istenen 259 kişinin dosyası Meclis'e gönderildi.
- 71 bin kişi TCK'nin 141, 142 ve 163. maddelerinden yargılandı.
- 98 bin 404 kişi *örgüt üyesi olmak* suçundan yargılandı.
- 388 bin kişiye pasaport verilmedi.
- 30 bin kişi *sakıncalı* olduğu için işten atıldı.
- 14 bin kişi yurttaşlıktan çıkarıldı.
- 30 bin kişi *siyasi mülteci* olarak yurtdışına gitti.
- 300 kişi kuşku bir şekilde öldü.
- 171 kişinin *işkenceden öldüğü* belgelendi.
- 937 film *sakıncalı* bulunduğu için yasaklandı.
- 23 bin 677 derneğin faaliyeti durduruldu.
- 3 bin 854 öğretmen, üniversitede görevli 120 öğretim üyesi ve 47 hâkimin işine son verildi.
- 400 gazeteci için toplam 4 bin yıl hapis cezası istendi.
- Gazetecilere 3 bin 315 yıl 6 ay hapis cezası verildi.
- 31 gazeteci cezaevine girdi.
- 300 gazeteci saldırıya uğradı.
- 3 gazeteci silahla öldürüldü.
- Gazeteler 300 gün yayın yapamadı.
- 13 büyük gazete için 303 dava açıldı.
- 39 ton gazete ve dergi imha edildi.
- Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi.
- 144 kişi kuşku bir şekilde öldü.
- 14 kişi açlık grevinde öldü.
- 16 kişi *-kaçarken-* vuruldu.
- 95 kişi *-çatışmada-* öldü.
- 73 kişiye *-doğal ölüm raporu-* verildi.
- 43 kişinin *-intihar ettiği-* bildirildi.

12 Eylül Darbesinin Nedenleri

12 Eylül askeri faşist cuntası yükselen devrimci muhalefeti ezmek için iş başına geldi. 1980'de devrimci hareket güçlüydü. Bir güç olarak devleti zorluyordu. Sivil faşist harekete karşı büyük bir direniş gösterdi. Maraş katliamından sonra giderek genişleyen sıkıyönetim de, burjuvazi için çare olmaktan çıktı. İşçi grevleri giderek artmaya başladı. TARIŞ'de faşistlerin işe alınmasına karşı başlayan karşı koyuş, gi-

derek işçilerin silahlı direnişine dönüştü ve devlet bu direniş karşısında geri adım atmak zorunda kaldı. Keza, ülkenin bir çok ilinde, işçi direnişleri ve esnafın hükümetin aldığı 24 Ocak Kararlarına karşı günlerce kepenk kapatması hükümete oldukça zor günler yaşattı.

Hakim sınıflar artık bir yönetememe krizi yaşıyorlardı. Parlamento işlevsiz hale gelmiş, Cumhurbaşkanı 100. tur yapılma-

sına rağmen seçilemiyordu. AP, CHP, MSP, MHP kendi adayının seçilmesi için ısrarlı oluyor, kendi, aralarında anlaşamıyorlardı. Bürokrasi, bölüşülmüş ve her parti tuttuğu mevkiyi diğerlerine karşı kullanıyordu. Komprador patronlar bundan oldukça rahatsız idiler. Demirel hükümeti, iş adamlarının, IMF ve emperyalist büyük tekellerin emir ve direktifleri sonucu 24 Ocak kararları olarak bilinen yeni ekonomik kararlar aldı. 24 Ocak kararları çok kapsamlı ekonomik tedbirleri içeriyordu. İhracata yönelik bu ekonomik paketin içinde, işçilerin, memurların ve diğer çalışan emekçilerin haklarında kısıtlamayı içeren önemli başlıklar vardı. 24

Ocak kararları grevlere son verilmesi, sendikaların devre dışı bırakılması, toplu sözleşme ve tatil günlerinin yeniden düzenlenmesi, kamu harcamalarının kısıtlanması, döviz kurlarının yeniden düzenlenmesi gibi bir çok yeni kararlardan oluşuyordu. Fakat 24 Ocak kararları istenilen düzeyde ilerlemiyordu. Ekonomi tıkanmış, kuyruklar devam ediyor, enflasyon yüksek düzeyde seyrediyordu. Bu durum, NATO güney kadının en önemli üyelerinden olan Türkiye'nin siyasi ve ekonomik krizi, ABD'nin Ortadoğu planları içinde bir istikrarsızlık oluşturuyordu. 1979 yılında İran'da gerçekleştirilen İslam Devrimi, ardından aynı yıl içinde Sovyet sosyal emper-

yalistlerinin Afganistan'ı işgal etmesi üzerine Türkiye'nin ABD politikaları için istikrarlı hale gelmesi önem kazandı. ABD, Türkiye'de askeri bir darbe için şartların uygun olduğunu biliyordu. Nitekim, 27 Aralık 1979'da Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Nurettin Ersin, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Bülent Ulusu, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya ile Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Sedat Celasun'un imzasını taşıyan, uyarı mektubu Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e gönderildi. Mektup da **“Türk Silahlı Kuvvetleri ülkemizin bugünkü hayatı sorunları karşısında**

siyasi partilerimizin bir an önce, milli menfaatlerimizi ön plana alarak, anayasamızın ilkeleri doğrultusunda ve Atatürkçü bir görüşle bir araya gelerek anarşi, terör ve bölücülük gibi devleti çökertmeye yönelik her türlü hareketlere karşı bütün önlemleri müştereken almalarını ve diğer anayasal kuruluşların da bu yönde yardımcı olmalarını ısrarla istemekte-

dir” denilerek darbenin yasal dayanakları adım adım oluşturuldu. Ve 1 Ocak 1980'de Çankaya köşkünde Kenan Evren kuvvet komutanlarıyla bir görüşme yaptı. Bu toplantıda alınan gizli kararlarla, 12 Eylül darbesinin planları çıkartıldı. Bu plan doğrultusunda gerçekleştirilen 12 Eylül 1980 darbesinin, ilk bildirisi de, darbe sabahı bizzat darbenin başı Kenan Evren tarafından radyo ve televizyonlardan okunarak tüm Türkiye'ye duyuruldu. Aynı gün durum ABD'ye de bildirilmiş ve dönemin ABD başkanı Jimmy Carter'a bir yetkili “bizim çocuklar işi bitirdi” bilgilendirmesi yapılarak operasyon tamamlandı.

12 Eylül AFC'nın Cezaevlerindeki Teslim Alma Politikası ve Direniş

12 AFC, cezaevlerine büyük bir önem verdi. Esir aldığı devrimci ve yurtsever tutsakları cezaevlerinde ıslah edeceğini sandı. Bunun için özel uygulamalar geliştirdi. CIA'yadan aldığı deneyleri Türkiye'deki cezaevlerine bir bir uyguladı. Cuntanın uygulamalarına ve yaptırımlarına karşı direnişler geliştiren devrimci tutsaklara karşı Cunta, her türlü şiddet aracını kullanarak saldırıya geçti. AFC'sı, cezaevlerindeki devrimcilerin kolay teslim olacağını sandı. Ancak bunun tersi bir durumla karşılaşan faşist Cunta, planlı bir şekilde saldırılarını artırdı. Türkiye ve Türkiye Kürdistan'ındaki cezaevlerini askeri kurallarla yöneten cunta, cezaevlerinin tüm yönetimini de askerlerden oluşturdu. AFC'sı döneminde cezaevlerinde zorla uyulması istenilen yaptırımların başlıcaları şunlardan oluşuyordu:

- Asker ve subaylara komutanım demek
- İstiklal Marşı'nı zorla okutmak
- Kemalist eğitimi öğretmek
- Yemek duasını söyletmek
- Dini eğitimi yaptırmak
- Cezaevi yönetiminin belirlediği saatte yatmak, spor yapmaya mecbur kılmak
- Cezaevi içinde gidilen yerlerde tek sıra yürümek
- Saçlarını Asker gibi kazdırmak
- Ziyaretlerde Türkçe dışında farklı bir dilde konuşma yasağını getirmek

Faşist Cunta cezaevlerini kategorik olarak ikiye ayırdı. Cunta'da, tutsak edilen Kürt yurtseverlere karşı Türkleştirme politikası uygulandı. Diyarbakır Cezaevi bunun için seçilmiş ve tüm Kürt yurtsever tutsaklar bu cezaevine konmuştu. Faşist cunta Diyarbakır

cezaevini tüm dünyaya kapatarak, özel bir ekiple buradaki devrimci ve Kürt yurtsever tutsaklar üzerinde özel yaptırımlar geliştirdi. Cunta, en başta Kürtçe konuşmayı yasaklayarak cezaevinde bulunan herkesin önce Türk olduğunu, sonra asker olduğunu söyleyerek her tutuklunun buna göre hareket etmesini, aksi durumda kimsenin cezaevinden sağ çıkmayacağını belirtti. Kürtçe konuşma sadece

cezaevinde tutuklu bulunan Kürt yurtseverlere yasaklanmadı, ziyarete gelen ve Türkçe bilmeyen tüm ailelere de aynı yasak uygulandı. Ziyarete Kürtçe konuşan tutuklular, ziyaret sonrası işkenceden geçirilerek, hücre cezalarına çarpıtıldılar. Hiç bir yayın organının cezaevine sokulmadığı, iddianamelerin aylar sonra verildiği, mahkemelerde siyasi savunma yapılmasının yasaklandığı bu cehennem-

de, hastalıktan dolayı doktora gitme adeta bir lüks sayıldı. Bir çok tutuklu hastalıktan öldü. Tutuklular lağım çukurlarına, sokularak onurları kırıldı. Cezaevinde bulunan Ermeni tutuklulara karşı ayrı bir yaptırım olarak, sünnet olup olmadıkları kontrol edildi. Ermeni tutukluların ayrı listeleri tutulmuş, özel cezalarla cezalandırılmışlardır.

Diyarbakır Cezaevinde vahşetin ve zulmün karşısında direnişte vardı. Tüm yaptırımlara ve baskılara karşı, cuntanın mahkemelerinde siyasi savunma yapan devrimciler ve Kürt yurtseverler, cuntacıları şaşkına çeviriyorlardı. Kürt yurtsever tutukluları Mazlum Doğan

ve arkadaşlarının bedenlerini ateşe vererek gerçekleştirdikleri, feda eylemiyle başlayan direniş ölüm orucu eylemiyle doruğa ulaşarak, cuntacıları dize getirdi.

Diyarbakır cezaevinde uzun süre kalan bir tutuklu şunları anlatıyor “Cezaevinde direnişin kırılmaması üzerine Esat Oktay görevlendirildi. Esat Oktay daha sonraki yıllarda öğrendiğimiz kadarıyla ABD’de eğitim almış biriydi. Kemal Yamak vardı, darbe öncesinde 7. Kolordu Komutanı olmuştu. Yani özel bir ekip görevlendirilmiş durumdaydı. Hepsinin üzerinde komando elbiseleri vardı. Çantalarıyla 4. katta düşman toprağını işgal

etmişler gibi yürüyüş yapıyorlardı. Psikolojik bir atmosfer yaratıyorlardı. İşkencenin farklı boyutlara ulaşacağına sinyalleri veriliyordu. Esat Oktay, ‘Ben hiç kimseye benzemem, cezaevinde sinek dahi benden habersiz uçmaz. Benim dediklerim yapılmazsa yaşam hakkı tanınmayacaktır’ diyordu. Ölüm orucu eylemi ve direnişler devam ediyordu. Bir gece yarısına doğru üzerimize deterjan karıştırılmış sular boşaltıldı. 15-20 kişi kalıyorduk koşullarda. Bu koşullara ‘krallar sarayı’ diyorduk biz. Hepimiz bitlenmişiz, vücudumuzun her yerini kaplamışlar. Fiziki anlamda güçsüzleştiğimiz bir dönem ama kararlılık devam ediyor. İşkenceye karşı koyuyorduk. Bir Müslüman’ın dinine bağlanması gibi bir inanç taşıyorduk. Mürit gibiydik. İnançlı bir direniş vardı. İddianamelerimiz getirilmişti ama iddianameleri inceleme imkanı olmadı. Mahkemelere ifade verecek durumda değildik. Dünyanın hiç bir yerinde yargılanan insanlar düşünme gücünden alıkonulmazlar. Ancak, bizim tek derdimiz işkencelere karşı direniş geliştirmektir. İfadeleri düşünemezdik. Ölüm orucu sürecinde nisan sonu gibi mahkemeye çıkarıldık. Sabah erkenden koridorda insan açısından ürkütücü bir manzara ile karşı karşıya kaldık. Malatya girdiğimde gördüklerim anlatılabilecek türden değildi. 4 saat boyunca ellerimiz arkadan kelepçeli coplar kafamıza iniyordu. Etrafımıza bakamıyorduk. Bizi ring aracına bindirdiler ama hepimizin o araca binmesi mümkün değil. Küçük ring aracıydı. Kollarımızın arasından zincirler geçirildi. Birbirimize bağlı olarak bindirdiler. O manzara aklıma Ermenilerin katledilmeye götürülüşünü getiriyordu. Mahkemede oturduğumuzda eller diz üstünde gözler ‘Adalet mülkün temelidir’ yazısına bakacak şekilde sabitlemişti. Biz kimlik tespiti yapmıydık. Ölüm orucunu, işkenceleri anlattık. İki bin kişilik bir davaydı. Mahkeme bu olan bitenlerin kendilerini ilgilendirmediklerini askerin sorumluluk bölgesi olduğunu söyledi. Mahkemeden getirildik. Yine hücrelere gidene kadar işkence gördük. Üzerinde ‘Haydar’ yazan kalaslarla

saldırıyorlardı. Baktılar olmuyor ölüm orucunun 45. gününde Hayri ve Kemal arkadaşlar, işkencenin durdurulacağı ve mahkemeye çıkma koşullarının düzeltileceği konusunda anlaşma sağladılar. Ölüm orucu bitti. Bizi tekrar mahkemeye çıkarttılar ve hiç bir anlaşmaya uymadılar.

1981'in sonlarına doğru itirafçılaştırma başladı. Mazlum Doğan 82 Mart'ında 3 kibrit çöpüyle eylemini gerçekleştirdi. Mazlum'un eylemini iki gün sonra öğrendik. Mahkemelerde söyledik mahkeme heyeti cevap vermiyordu. Dörtlerin eylemi gerçekleşti. Mahkemelerde sadece itirafçılar konuşturuluyordu. Bizim konuşma hakkımız bile yoktu. Mahkeme heyeti karşısında işkence görüyorduk. 3 avukatımız vardı tutukladılar. Bizi kimsenin savunmaması için baskılar devam ediyordu. 1982'de dörtlerin eylemi gerçekleşti. Ancak bununla da bitmedi işkenceler. Kemal, Hayri, Karasu arkadaşlar 14 Temmuz eylemine karar verdi. Koşuullarda insanları birbirine cinsel ilişkiye zorlama başladı. Copla tecavüzler, pislik yedirmeler oldu ve yoğun bir ajanlaştırma başladı. 14 Temmuz'a böyle gelindi. Urfa grubundaydık,. Bizi erkenden mahkemeye götürdüler. Hayri ile yan yanaydık. Mahkemeye çıktık. Hayri Durmuş "önemli açıklamalarda bulacağım" diye söz hakkı istedi. Ölüm orucu kararlarını, yaşananları ve cezaevi koşullarını anlattı. 'Ben bu insanlardan sorumluydum. Bu insanlara karşı görevlerimi yerine getiremediğimden dolayı mezar taşıma borçlu yazılmasını istiyorum' dedi. Mahkeme heyeti panikledi. İşin gerçeğini anladılar.' Bu tarihten sonra cezaevinde direniş giderek büyümeye başladı. Devrimci ve yurtsever tutuklular daha örgütlü ve iradi hareket ederek, tüm tutukluların hareket ve koordinasyonunu sağladılar. Bu iradi davranış devrimlere ve yurtseverlere bir çok şey kazandırdı. Kendine güven ve ardından gelen direniş, önceki dönemin zaafalarını aşarak zafere dönüştü.

Diyarbakır Cezaevinde Açlık Grevi,
Ölüm Orucu ve Hastalıktan
Hayatlarını kaybedenler

İbiş Ural 27Aralık 1981
Ali Ereğ 10 Nisan 1981
Mazlum Doğan 21 Mart 1982
Önder Demirok 22 Şubat 1982'de işkence ile öldürüldü
Abdurrahman Çeçen 16 Mayıs 1981
Cemal Kılıç 1982
Seyfettin Sak Kasım 1982
Ali Sarıbal 13 Kasım 1981
Mehmet Emin Akpınar 1982
Aziz Özbey 1982'de işkence ile öldürüldü.
Kenan Çiftçi 1982'de işkence ile öldürüldü.
Bedii Tan Mayıs 1982'de işkence ile öldürüldü.
Ferhat Kurtay 18 Mayıs 1982
Necmi Öner 18 Mayıs 1982
Mahmut Zengin 18 Mayıs 1982
Eşref Anyık 18 Mayıs 1982
Kemal Pir 7 Eylül 1982
M.Hayri Durmuş 12 Eylül 1982
Akif Yılmaz 15 Eylül 1982
Ali Çiçek 17 Eylül 1982
Necmettin Büyükkaya 24 Ocak 1984
Cemal Arat 2 Mart 1984
Orhan Keskin 5 Mart 1984
Remzi Aytürk Şubat 1984
Yılmaz Demir Ocak 1984
M.Ali Eraslan
İsmet Karak
Ramazan Yaya 13 Ocak 1983
Medet Özbadem 7 Mayıs 1983
Yılmaz Demir Ocak 1984
Halil İbrahim Baturalp 27 Nisan 1983
Hüseyin Yüce 18 Ocak 1984
Suphi Çevirici Mayıs 1986
Aziz Büyükkertaş Mayıs 1986
Mehmet Emin Yavuz Şubat 1988

12 Eylül AFC'si döneminde işkencenin en yoğun olarak uygulandığı cezaevlerinden biri de Mamak cezaevi oldu. Mamak cezaevindeki uygulamalar Ağustos 1980 yılında başladı.

Güvenlik gerekçe gösterilerek koğuşlarda yapılan aramalarda, her şey talan edilerek, devrimci tutuklulara yapılan saldırılar, Cunta öncesi prova niteliğindedir.

12 Eylül AFC iş başına geldiğinde, Mamak cezaevinde yoğun bir saldırıya geçti. Her türlü baskı ve işkence metotlarını devreye sokan Cunta, Mamak cezaevinin düşmesinin kendileri açısından taşıdığı önemi biliyorlardı. Tüm cezaevlerinde olduğu gibi, Mamak cezaevine gelen her tutuklu hoş geldin dayaağıyla karşılandı. Bu uygulama sonucu İlhan Erdost 7 Kasım 1980 tarihinde cezaevine girişte Askerlerin dayaağı sonucu katledildi.

Bu cezaevinin bir özelliği de faşistlerin ve İslamcılarında Mamak'ta bulunuyor olmasıydı. Cuntacılar bu durumu farklı bir şekilde kullandılar.12 Eylül AFC'nin Mamak cezaevinde baş vurduğu bir uygulama da "karıştır barıştır" oldu. Faşistler ve devrimciler aynı koğuşa konularak birlikte kalmaya zorlandılar. Bu uygulamaya karşı gelen devrimci tutuklular, işkenceye uğradı, hücrelere atıldılar. Mamak cezaevi müdürü Albay Raci Tetik 12 Eylül'le birlikte cezaevinde tam bir terör uyguladı. Devrimci tutukluların inançlarından vazgeçmeye zorlayarak, zorla "Atatürk Milliyetçiliđini" benimsemeye zorladı. Mamak cezaevinde uygulanan insanlık dışı bir uygulamada, 15-20 kişilik koğuşlara 100 kişinin konarak bu koşullarda yaşamaya zorlanmalarıdır. Mamak cezaevinde yatan Cahit Akçam o dönemi şöyle anlatıyor. "Cezaevi süreci farklı boyutları olan bir işkence süreci. Emniyette sizi ters askıya alıyorlar, elektrik veriyorlar, vücudunuzun her uzvundan; öldüresiye kaba dayak atıyorlar, ayaklarınızın altı patlayıncaya kadar falakadan geçiriyorlar, günlerce aç ve susuz bırakıyorlar. Bunların amacı işlemediğiniz suçları size kabul ettirmek ve bir örgüt hikayesi çıkartmaktır. Bu sorgular, nihayetinde kişilerin üstlerine yüklenmek istenilen suçları kabul etmesi yada etmemesiyle sonuçlanır. Ancak Mamak Cezaevi'nde yapılan uygulamaların asla sonu yoktur. Günlerce,

haftalarca, aylarca ve yıllarca insanları kendi kişiliklerinden uzaklaştıran ve onları bir nesneye dönüştüren uygulamaların sonu yoktur. Mamak Cezaevinin kapısından girdiğiniz anda nereye geldiğinizi anlayamazsınız. Kafes diye tabir edilen bir yere sokuluyorsunuz. Bu andan itibaren anormal bağırtıları, seslerin nereden geldiğini anlamaya çalışıyorsunuz.. Ben Bakırköy Akıl Hastanesini de 1975 yılında en kötü haliyle ziyaret etmiş bir kişi olarak, üzerine lağım suyu akan akıl hastalarının bağırtılarını da bildiğim için oradaymışım gibi hissettim. Herhalde burada da böyle bir bölüm var diye düşündüm. Sonra öğrendik ki meğer o sesler orada bulunan tutuklu insanların sayımını almaya gelen sayım mançasındaki askerlerin çıkarttığı seslerden oluşuyormuş. Dışarıyla bağlantı kesilince zaman kavramı da yok oluyor. Kapıdan girdiğiniz andan itibaren sizi söylenenin dışında hiçbir şey düşünmeyen ve aksi şekilde davranmayı da asla aklından geçirmeyen bir yaratık haline getirmeye yönelik uygulamalar var. Albay Raci Tetik bu uygulamaları bire bir 24 saat takip ediyor. Kendisi bir kontrgerilla elemanı olarak 1960'lı yıllarda Gazeteci İlhami Soysal'ı birkaç arkadaşıyla birlikte kaçırıp, öldüresiye döverek Ankara dışında bir yere bırakılması eyleminde de yer almıştır. Ne bu eylemin hesabı sorulmuştur kendisine nede Mamak Cezaevindeki insanlık dışı uygulamalarının" Ve Mamak cezaevi 12 Eylül döneminin işkence ve idamlarıyla en kanlı cezaevi olarak tarihe geçti.

12 Eylül faşist cuntası, Mamak ve Diyarbakır cezaevi deneyinden çıkardığı sonuçları İstanbul cezaevlerine de uyguladı. Cunta öncesi İstanbul cezaevleri devrimci tutsakların denetimi altındaydı. Cunta bu hakimiyeti kırmak ve devrimci tutsakları teslim almak için daha baştan saldırdı. İstanbul cezaevlerinin en başında eski Sağmalcılar cezaevi geliyordu. Devrimci tutsakların ağırlıklı bir bölümü burada kalıyordu. Ayrıca geçici olarak kullanılan askeri cezaevleri olarak

İlhan Erdost

7 Kasım 1980'de Mamak Cezaevinde Katledildi

da Davutpaşa, Selimiye, Hastal, Kabakoz ve Alemdağ cezaevleri de bulunuyordu. Cunta iş başına geldikten sonra eski Sağmalcılar cezaevi tamamen boşaltılarak, burada bulunan tüm devrimci tutsakları, İstanbul'daki diğer askeri cezaevlerine dağıtıldı.

12 Eylül cuntasının gelişinin artık tam olarak belirginleştiği aylarda Askeri cezaevlerinde işkence ve baskılar artmaya başladı. Ağustos 1980 tarihinde Davutpaşa cezaevine yapılan büyük bir operasyonu püskürten devrimci tutsaklar ilk büyük kararlılıklarını bu cezaevinde gösterdiler.

Metris cezaevinin tüm masrafları cuntayı destekleyen Komprador Vehbi Koç tarafından karşılandı. Askeri Cunta, diğer askeri cezaevlerindeki güvenliği bahane ederek, Metris cezaevini normal süreden 7 ay önce açtı. Nisan 1981 tarihinde açılan Metris cezaevine ilk getirilenler, Sultanahmet cezaevinde tutulan devrimci tutsaklar oldu. Gelecekleri önceden belli olan bu cezaevindeki devrimci tutsaklar, Metris'te kendilerini iyi şeylerin beklemediğini bildiklerinden her şeyi önceden planladılar. Nitekim giden her tutuklu kafesi yoğun bir işkenceyle karşılaştı. Devrimciler başından itibaren direnişe geçtiler. Sultanahmet cezaevinin boşaltılması tamamlandıktan sonra, sırasıyla diğer askeri cezaevlerinde bulunan devrimci tutsaklar ve Ordu içinde devrimci faaliyet yürüten devrimci asker tutuklukların getirilmesiyle sevk işlemleri tamamlanmış oldu. Diğer cezaevlerinden gelen her devrimci tutuklu ilk girişte 'hoş geldin' dayağıyla karşılanmış, yapılan işkenceyle günlerce has-

ta yatan devrimciler gösterdikleri direniş ve kararlılık karşısında büyük bir moral elde ettiler.

Metris Cezaevi, Cuntanın büyük bir önem verdiği yerd. Bunun nedeni, Türkiye Devrimci Hareketinin önder kadrolarının, militanlarının, üyelerinin burada bulunmasıydı. Cunta bu durumu kendi lehine mutlaka kullanmak istiyordu. Metris düşürüldüğünde, cuntanın yapacağı propaganda sıradan bir propaganda olmayacak, halkın devrimci örgütlere duyduğu güvenin silinmesi anlamına gelecekti. Devrimci tutsaklar yapılmak isteneni biliyor, Mamak ve Diyarbakır cezaevlerinde doğan sonuçların, nelere mal olduğunu biliyordu. Bu bilinç devrimci tutsakların tereddütsüz olarak direnişte tutunmasını sağladı. Siyasi tutuklu olmanın bedelleri vardı. Bu bedel ödenecekse, devrimciler buna hazırlardı.

Cunta, Metris'te ilk uygulama olarak, tüm tutukluların Asker oldukları ve Askeri disiplin ve kurallara göre yönetileceklerini açıklamak oldu. Bunun uygulaması olarak da her tutuklunun saçını Asker tıraşı olarak kesmesinin zorunlu olduğu açıklaması yapıldığında devrimci tutuklular buna karşı geldi ve saçlarını kesmeyeceklerini açıkladılar. Cunta yoğun bir saldırıya geçti. Açlık greviyle karşılanan bu saldırıya karşı, devrimcilerin saçları her seferinde ancak zor ve dayakla kesildi.

İlk büyük direniş 10 Temmuz 1980 tarihinde devrimci kadınların tutulduğu koğuştta başladı. Davutpaşa'nın ünlü yüzbaşı, Adnan Özbay her fırsatta kadın tutsaklara sataşıyor, laf atıyor, koğuşlarını erkek askerlere aratıyor ve kadın tutsakları sürekli taciz ediyordu. 10 Temmuz günü yüzbaşı Adnan Özbay kadın tutsaklara saldırıp bazılarını hücreye aldırırken, kadın tutsaklar kapılara vurmak suretiyle, slogan atarak direnişe geçtiler.

Metris cezaevi ilk açıldığı andan itibaren, yasak ve keyfi uygulamalara tabi tutuldu. Direniş gelişip büyüdükçe, yasaklar ve işken-

ce de o oranda artmaya başladı. Haberleşme hakkı gasp edildi. Cezaevine gazete, kitap ve dergi alımı uzun bir süre yasaklandı. Bu hakların geri kazanılması, uzun mücadeleler ve açlık grevleri sonucu elde edildi, ancak ilk fırsatta cezaevi idaresi bu hakları yeniden gasp etti. Savunma yapmak şartlara bağlandı. Savunma yapmak için belgeler verilmediği gibi, siyasi savunma yapan tutuklulara, savunmalarını güçlendirecek hiçbir kitap ve belgeler

verilmedi. Tek tip elbise giyilmediği için, tutuklular mahkemelere sadece iç çamaşırlarıyla götürülüyor, eğer kış aylarına denk gelmişse, saatlerce soğukta bekletilerek cezalandırılıyorlardı. Direniş gösterildiği için aylarca ziyaret yasakları uygulandı, mektuplar içerden dışarıya gönderilmediği gibi ailelerden gelen mektuplarda verilmedi. Ziyaret yasaklarının olmadığı dönemler de ise, ziyaretçilerin getirdiği yiyecekler alınmıyor, kantinde ise fahiş fiyatlara yiyecekler satılıyordu. 1983 yılında ise, tecrit uygulamasına geçen cezaevi idaresi, öne çıkan, temsilcilik yaptığı belirlenen 40'a yakın tutsağı 16 kişinin kaldığı bir koğuşta aylarca tecrit ederek özel bir işkenceye tabi tuttu, kendince tecritteki devrimcileri teslim alarak bunu diğer devrimci tutsaklara bir örnek olarak sunmak isteyen cezaevi idaresi, daha yüksek bir direnişle karşılaştı. Tecritteki devrimci tutsakların içine ajan sokarak, yapacak direnişleri önceden öğrenip saldırılarını artıran cezaevi idaresi hiçbir şekilde istediği sonucu alamadı.

Metris cezaevi direnişinin kırılması için, Sağmalcılara yeni bir hücre cezaevi yapıldı. Bu

'84 Ölümlü Orucu Şehitleri
Abdullah Meral, Fatih Öktülmüş,
Haydar Başbağ, Hasan Telci

cezaevine idam alan devrimci tutsaklar ve örgütlerin kadro düzeyindeki elemanları götürülerek Metris düşürülmek istendi. Ancak Metris cezaevi direnişinden hiçbir şey kaybetmedi. Sağmalcılar cezaevi tek ve 6 kişiden oluşan hücre tipi bir cezaeviydi. İki yıl hücre uygulamasıyla karşı karşıya kalan devrimci tutsakların tümü 1986 yılında yeniden Metris cezaevine geri götürüldüler.

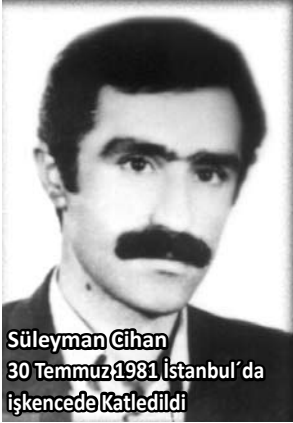
Metris ve Sağmalcılar cezaevinde devrimcilerin teslim

alınmamasının belirleyici özelliği topyekün bir direniş göstermeleridir. Sayısız açlık grevleri, fiili direnişler, 1984 ölüm orucu ve ailelerin dışardan verdiği destek İstanbul cezaevlerinin direnişinde belirleyici olmuştur.

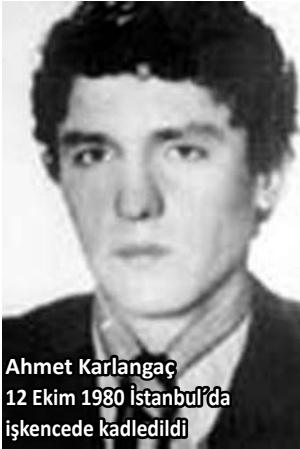
İstanbul Ve Çevre İllerde Bulunan Cezaevlerinde Hayatlarını Kaybedenler

İrfan Çelik 14 Eylül 1980 Davutpaşa Cezaevi
İsmail Esen 15 Kasım 1981 Bursa Cezaevi
İsmet Taş 5 Aralık 1981 Metris Askeri Cezaevi
Şerif Yazar 24 Aralık 1981 Alemdağ Cezaevi
Hakan Mermeroluk 24 Aralık 1981 Alemdağ
Bahadır Dumanlı 3 Ocak 1982 Alemdağ
Talip Yılmaz 20 Aralık 1982 İstanbul Hasdal
Hamdi Filizcan 4 Temmuz 1983 Çanakkale
Şadan Gazeteci 24.9 1980 Kocaeli Cezaevi
Hüseyin Aydın Metris Cezaevi
Şaduman Kansu 1985 Bayrampaşa Cezaevi
Adil Can 11 Nisan 1985 Metris Cezaevi
Abdullah Meral 14 Haziran 1984 Metris
Haydar Başbağ 17 Haziran 1984 Metris
Fatih Öktülmüş 17 Haziran 1984 Metris
Hasan Telci 22 Haziran 1984 Metris
Mustafa Tunç 1982 İstanbul

12 Eylül'de İşkence, İnsan Hakları İhlali ve İdamlar

Süleyman Cihan
30 Temmuz 1981 İstanbul'da
işkencede katledildi

Ahmet Karlangaç
12 Ekim 1980 İstanbul'da
işkencede kadledildi

Ataman İnce
26 Ekim 1981 İstanbul işkencede
kadledildi

Askeri Faşist Cuntanın iş başına gelmesiyle birlikte ülkenin her yanına işkence tezgahları kuruldu. Cuntacılar, önceden neler yapacaklarını bir bir planlamışlardı. İşkence sadece gözaltına alınanlara yapılmadı. Türkiye Kürdistan'ında, Kürt köylülerine yapılan toplu işkence günlük yaşamın bir parçası haline geldi. Gerillalara yardım edildiği gerekçesiyle, gece yarılarda dışarı çıkartılıp köy ortasında toplanan köylülere sabahlara kadar işkence yapan askerler, kadınları erkeklerin yanında soyundurup onurlarını kirdi. Erkelerin bıyıklarını keserek aşığıladı. İşkence çekilmez bir hal aldı. Köyler boşaltıldı, toplu sürgünler yapıldı. Aranan çocuklarına karşılık aileler gözaltına alındı. Bir çok ailenin çocukları teslim olmuyor gerekçesiyle sürgün edildi. 12 Eylül'lü yıllarda insanlar yaşadıkları işkencelerden dolayı unutulmaz travmalar yaşadılar.

12 Eylül AFC' sı döneminde bir milyona yakın insan gözaltına alındı. Gözaltına alınan herkes istisnasız işkenceden geçirildi. Karakollar, Askeri kışlalar, Türkiye Kürdistan'nın da okullar birer işkence merkezleri olarak yıllarca çalıştı. İşkence hiçbir zaman

Türkiye'nin gündeminden düşmedi. 12 Eylül işkencenin doruğa çıkartıldığı yıllar oldu. Cuntacılar, özel işkence metodları geliştirmek için ABD'ye Askeri elemanlar gönderip eğitim aldıldılar.

12 Eylül döneminde yapılan işkenceler sonucu yüzlerce insan hayatını kaybetti. Yüzlerce insan sakat kaldı. Binlerce insan işkence travması geçirdi. Yapılan işkence sonucu, ruhsal dengesini kaybeden onlarca insan kendisini toplumdan dışladı. Gözaltına alınan devrimciler çözülmedikleri için, çocuklarına eşlerine işkence yapıldı. 3-5 yaşındaki çocuklar babaları ve annelerinin gözleri önünde işkence yapılması sonucu çocuklarda kalıcı travmalara yol açtı. 12 Eylül döneminin işkence uygulamalarında hiçbir zaman bir sınır olmamıştır. Bilinen ve denenmiş işkence yöntemleri; Filistin askısı, aç ve uykusuz bırakma, soğuk su sıkma, elektrik verme, erkeklerin yumurtalıklarını sıkma, tecavüz, falaka, boğazdan aşağıya sıcak su dökme kullanılan işkence uygulamalarının başlıcaları olmuştur. 12 Eylül dönemi sonrasında ve günümüzde işkence sürekli olarak devrimci muhalefeti bastırmanın, örgütleri çöktürmenin bir aracı olarak

kullanılmıştır. İşkenceyle amaçlanan bir diğer sonuçta, işkenceye alınan kişilerin benliklerini yok etmek, pasif, boyun eğen korkak birer robot haline getirmektir. Bu insanlık dışı uygulama 12 Eylül AFC'sı döneminde en acımasız bir şekilde uygulandı. İşkencede onlarca devrimci acımasızca katledildi.

1980'den 1984'e Kadar İşkencede Katledilenler

Ramazan Oğuz 20 Eylül 1980 Gazipaşa

Ali Çakmaklı 24 Eylül 1980 Adana

Zeynel Abidin Ceylan 26 Eylül 1980 Ankara

Hüseyin Karakaş 27 Eylül 1980 İskenderun

Ali İnan 28 Eylül 1980 İstanbul

Abdurrahman Aktimur Ekim 1980 Mazıdağ

Ömer Aktaş 1 Ekim 1980

Ahmet Hilmi Fevzioglu 2 Ekim 1980 Bursa

Emin Alkan 4 Ekim 1980 Siirt

Hasan Asker Özmen 5 Ekim 1980

Ahmet Karlangaç 12 Ekim 1980 İstanbul

Ekrem Ekşi 16 Ekim 1980 İstanbul

Metin Aksoy 24 Ekim 1980

Sait Şimşek 26 Ekim 1980

Ahmet Yüksel 27 Ekim 1980

Rafet Demir 30 Ekim 1980 Bursa

Himmet Uysal 30 Ekim 1980 Uşak

Ahmet Altan 3 Kasım 1980 Maraş

İbrahim Eski 11 Kasım 1980 Ankara

Cengiz Aksakal 12 Kasım 1980 Artvin

Feridun Yılmaz 12 Kasım 1980 Eskişehir

Şükrü Gedik 12 Kasım 1980 Karakoçan

Cafer Dağdoğan 12 Kasım 1980 Adana

Rüstem Gürsoy 14 Kasım 1980 İstanbul

Süleyman Ölmez 18 Kasım 1980 Tunceli

Hayrettin Eren 21 Kasım 1980 İstanbul

Cuma Özaslan 25 Kasım 1980 Gaziantep

Kenan Gürsoy 3 Aralık 1980 Diyarbakır

Bayram Lafçı 3 Aralık 1980

Recai Yılmaz 5 Aralık 1980 İstanbul

Mehmet Sanı 6 Aralık 1980 İstanbul

Ercan Koca 15 Aralık 1980 Ankara

Behçet Dinlerer 15 Aralık 1980

Nihat Arda 16 Aralık 1980 Ankara

Şeyhmuza Akdoğan 18 Aralık 1980 Siverek

Munzur Geçgel 27 Aralık 1980 İzmir

Turan Sağlam 28 Aralık 1980 Erzurum

Mehmet Dağ 29 Aralık 1980 Adana

Davut Elibolu 29 Aralık 1980 Amasya

Hasan Kılıç 30 Aralık 1980 Elazığ

Yılmaz Peköz 1981 Kırıkkale

Oruç Korkmaz 1981 Kars

Hasan Temizsoy 1981

Hasan Dorul 1981 Gölçük

Hasan Kılıç Ocak 1981 Tunceli

Cemil Kırbayır 5 Ocak 1981

İlyas Güleç 6 Ocak 1981 İstanbul

Ayhan Alan 8 Ocak 1981 Tarsus

Ahmet Uzun 16 Ocak 1981 Rize

Adil Ali Yılmaz 20 Ocak 1981 Ankara

Ahmet Demir Şubat 1981 Diyarbakır

Osman Karaduman Şubat 1981 Adana

Mehmet Ali Erbay 10 Şubat 1981 Adıyaman

Sinan Karacalı 11 Şubat 1981 Adana

İbrahim Alpdoğan 11 Şubat 1981 Maraş

Ömer Aydoğmuş 12 Şubat 1981 İzmir

Mehmet Ali Kılıç 12 Şubat 1981 Ankara

Hulusi Dalak 13 Şubat 1981 Gaziantep

Bedrettin Sınak 13 Şubat 1981 Adana

Ünsal Beydoğan 25 Şubat 1981 İstanbul

Ali Küçük Mart 1981

Osman Taştekin 5 Mart 1981 Kayseri

Celal Kıpırdamaz 10 Mart 1981 Uşak

Halil Uluğ 16 Mart 1981 Adıyaman

Abdullah Paksoy 16 Mart 1981 Adıyaman

İbrahim Çelik 17 Mart 1981

S. Satılmış Dokuyucu 18 Mart 1981 Ankara

Hasan Gazoğlu 30 Mart 1981 İstanbul

Veysel Yıldız 1 Nisan 1981 Malatya

Bozan Çimen 2 Nisan 1981

Nurettin Yedigöl 12 Nisan 1981 İstanbul

Cumali Ay 14 Nisan 1981 İstanbul

Ahmet Sakin 21 Nisan 1981 Ordu

Vakkas Devamlı 28 Nisan 1981 Maraş

Mustafa Işık 1 Mayıs 1981 İstanbul

H. Hüseyin Damar 2 Mayıs 1981 İstanbul

Özalp Öner 4 Mayıs 1981 İstanbul

Necip Kutlu 6 Mayıs 1981 Konya

Ali Ekber Yürek 25 Mayıs 1981

Ahmet Kılıç 31 Mayıs 1981
Hasan Akar Haziran 1981 Bozova
Ensar Karahan Haziran 1981 Şavşat
Yusuf Bağ Temmuz 1981 Gaziantep
Bedri Bilge 20 Temmuz 1981 Artvin
Yakup Göktaş 27 Temmuz 1981 İstanbul
Süleyman Cihan 30 Temmuz 1981 İstanbul
Yakup Bıyık 6 Ağustos 1981 İstanbul
Bayram Kocabaş 21 Ağustos 1981 Ankara
Fehmi Özaslan 21 Ağustos 1981 Maraş
Selahattin Satic 28 Ağustos 1981 Kırkağ
Mehmet Yıldız 13 Eylül 1981 Ankara
Metin Sarpbulut Ekim 1981 Ankara
Hasan Alemoğlu 4 Ekim 1981 Ankara
Behzat Firik 10 Ekim 1981 Tunceli
Mehmet Ceren 20 Ekim 1981 Maraş
Ataman İnce 26 Ekim 1981 İstanbul
Mehmet Karataş Kasım 1981 Erzurum
Cengiz Aksakal 12 Kasım 1981 Şavşat
İsmail Esen 15 Kasım 1981 Bursa Cezaevi
Günay Balcı 19 Kasım 1981 İstanbul
Mustafa Şahin 28 Aralık 1981 Elazığ
Ali Kamış 1982 Konya
Selahattin Kurutur 1982 Diyarbakır
Cennet Deşirmenci 22 Mayıs 1982 Gaziantep
Cemalettin Yalçın 1982 İstanbul
Fehamettin Şeref 1982 Şavşat
Benli Coşkun 1982 Nizip
Halil Çınar 1982 Diyarbakır
Kenan Kılıç 1982 Diyarbakır
Süleyman Şeker Şubat 1982 Bozova
Sevket Sevseren Şubat 1982 Adana
Abdurrahim Aksoy 09 Şubat 1982 Samsun
Önder Demirok 22 Şubat 1982 Diyarbakır
Cemal Kılıç 23 Şubat 1982 Diyarbakır
Mustafa Tunç 9 Temmuz 1982 Haydarpaşa
Hüseyin Çolak 10 Ağustos 1982 Ankara
Yusuf Ali Özbey 27 Ağustos 1982 Besni
Adnan Zincirkıran Eylül 1982 Bozova
Kenan Küçük Eylül 1982 Ankara
Ines Rumpf 23 Eylül 1982 Bursa
Çoskun Altun Kasım 1982 İstanbul
İsmail Hakkı Hocaoğlu 11 Kasım 1982 İstanbul
Mustafa Asım Hayrullahoğlu 16 Kasım 1982 İstanbul

Süleyman Aslan 20 Kasım 1982 Tokat
Hüseyin Sertkaya 21 Kasım 1982 Bingöl
Feyzullah Bingöl 25 Kasım 1982 Muş
İhsan Çetintaş 1983 Erzurum
Mutlu Çetin Ocak 1983 Manisa
Zekeriya Erdoğan 24 Şubat 1983 Adana
İsmail Kıran 31 Ocak 1983 Diyarbakır
Mazlum Güder 4 Mart 1983 Elazığ
Niyazi Gündoğdu 15 Mart 1983 Sivas
Ali Güven 28 Temmuz 1983 İzmir
Hüsnü Seyhan 23 Eylül 1983 Ankara
Hasan Akbaba Ekim 1983 Ankara
İsmail Kıran Kasım 1983 Diyarbakır
İbrahim Ulaş 3 Kasım 1983 Diyarbakır
Enver Şahan 13 Kasım 1983 Gaziantep
İsmail Cüneyt 24 Aralık 1983 İstanbul
Cemal Özdemir 1983
Ali Uygur Tarsus
Hasan Hakkı Erdoğan 1984 İstanbul

12 Eylül döneminde insan hakları ihlalleri sadece işkenceyle sınırlı kalmadı. Yaşam hakkı tamamen pamuk ipliğine bağlı olarak sürdü. Cuntanın emirlerini yerine getiren polis, asker, yargıç ve bürokratlar, insan hakları ihlali yaptı. Binlerce insan işten çıkartıldı. Dersim kökenlilere iş verilmemesi için fabrikalara özel talimatlar gönderildi. İnsanlara pasaport verilmedi, öğrenim elemanlarının görevlerine son verildi. Zorunlu din dersiyle inanç özgürlüğü rafa kaldırıldı. Kadınlar üzerinde korkunç bir baskı uygulandı. 12 Eylül toplumu suskun ve boyun eğen bir düzeye getirdi.

12 Eylül döneminde insan hayatı cuntacıların iki dudağı arasında sıkışıp kaldı. Cunta şefleri önlerine gelen idamları tereddütsüzce imzaladılar. Erdal Eren 17 yaşında olmasına rağmen yaşı mahkeme kararıyla büyütülerek idam edildi. Bir çok devrimcinin idamı jet hızıyla onaylandı. Mahkemelerde kesilen hiçbir idam cezası yargıtaıdan dönmedi.

NECDET ADALI

1977 TEMMUZ'UNDA GÖZALTINA ALINDI.
1979 EKİM'İNDE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.
8 EKİM 1980'DE ANKARA'DA İDAM EDİLDİ.
22 YAŞINDAYDI.

SERDAR SOYERGIN

14 EYLÜL 1980'DE ADANA'DA GÖZALTINA ALINDI.
5 GÜN SONRA ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.
40 GÜN SONRA, 25 EKİM 1980'DE ADANA'DA İDAM EDİLDİ.
20 YAŞINDAYDI.

ERDAL EREN

2 ŞUBAT 1980'DE ANKARA'DA GÖZALTINA ALINDI.
19 MART 1980'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.
14 ARALIK 1980'DE ANKARA'DA İDAM EDİLDİ.
17 YAŞINDAYDI.

VEYSEL GÜNEY

28 ARALIK 1980'DE GAZİANTEP'TE GÖZALTINA ALINDI.
20 ŞUBAT 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.
11 HAZİRAN 1981'DE GAZİANTEP'TE İDAM EDİLDİ.
23 YAŞINDAYDI. CENAZESİ AİLESİNE VERİLMEDİ. MEZARI BİLİNMEYOR.

AHMET SANER

16 NİSAN 1980'DE İSTANBUL'DA GÖZALTINA ALINDI.
13 EKİM 1980'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.
26 HAZİRAN 1981'DE İSTANBUL'DA İDAM EDİLDİ.
22 YAŞINDAYDI.

KADİR TANDOĞAN

16 NİSAN 1980'DE İSTANBUL'DA GÖZALTINA ALINDI.
13 EKİM 1980'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.
26 HAZİRAN 1981'DE İSTANBUL'DA İDAM EDİLDİ.
23 YAŞINDAYDI.

MUSTAFA ÖZENÇ

7 OCAK 1981'DE ADANA'DA GÖZALTINA ALINDI.
13 MART 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.
21 AĞUSTOS 1981'DE ADANA'DA İDAM EDİLDİ.
22 YAŞINDAYDI.

İBRAHİM ETHEM COŞKUN

29 NİSAN 1980'DE İZMİR'DE GÖZALTINA ALINDI.
1 MAYIS 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.
13 MART 1982'DE İZMİR'DE İDAM EDİLDİ.
23 YAŞINDAYDI.

NECATİ VARDAR

30 NİSAN 1980'DE GÖZALTINA ALINDI.

1 MAYIS 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

13 MART 1982'DE İZMİR'DE İDAM EDİLDİ.

22 YAŞINDAYDI.

SEYİT KONUK

29 NİSAN 1980'DE GÖZALTINA ALINDI.

1 MAYIS 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

13 MART 1982'DE İZMİR'DE İDAM EDİLDİ.

26 YAŞINDAYDI.

ALİ AKTAŞ

9 HAZİRAN 1980'DE İSKENDERUN'DA GÖZALTINA ALINDI.

13 MAYIS 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

23 OCAK 1983 DOĞUM GÜNÜYDÜ. O GÜN ADANA'DA İDAM EDİLDİ.

27 YAŞINDAYDI.

ÖMER YAZGAN

17 OCAK 1981'DE SAKARYA AKYAZI'DA GÖZALTINA ALINDI.

20 NİSAN 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

30 OCAK 1983 DOĞUM GÜNÜYDÜ. O GÜN İZMİR'DE İDAM EDİLDİ.

27 YAŞINDAYDI.

ERDOĞAN YAZGAN

17 OCAK 1981'DE SAKARYA AKYAZI'DA GÖZALTINA ALINDI.

20 NİSAN 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

30 OCAK 1983'TE İZMİR'DE İDAM EDİLDİ.

23 YAŞINDAYDI.

RAMAZAN YUKARIGÖZ

17 OCAK 1981'DE SAKARYA AKYAZI'DA GÖZALTINA ALINDI.

20 NİSAN 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

30 OCAK 1983'TE İZMİR'DE İDAM EDİLDİ.

23 YAŞINDAYDI.

MEHMET KAMBUR

17 OCAK 1981'DE SAKARYA AKYAZI'DA GÖZALTINA ALINDI.

20 NİSAN 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

30 OCAK 1983'TE İZMİR'DE İDAM EDİLDİ.

28 YAŞINDAYDI.

İLYAS HAS

28 ARALIK 1980'DE İZMİR'DE GÖZALTINA ALINDI.

18 OCAK 1982'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

7 EKİM 1984'DE BUCA'DA İDAM EDİLDİ.

29 YAŞINDAYDI .

HİDİR ASLAN

ŞUBAT 1980'DE GÖZALTINA ALINDI.

29 TEMMUZ 1981'DE SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNCE ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILDI.

25.EKİM.1984'TE BURDUR CEZAEVİ'NDE İDAM EDİLDİ.

26 YAŞINDAYDI.

12 Eylül Faşist Cuntasının Kürt Ulusu Üzerindeki İrkçi Uygulamaları

Kürt ulusu üzerindeki baskılar on yıldır sürmektedir. Faşist diktatörlüğün hunharca katliamlarına maruz kalan Kürt ulusunun dili, kültürü yasaklanmış, varlığını anmak bir suç haline getirilmiş, önderleri yargılanmış, idam edilmiş, sürgüne gönderilmiştir. Kürt ulusu üzerindeki baskılar 12 Eylül'le birlikte daha da katmerleşti. "Bölücü avı", "askeri operasyon" vb. adlarla yapılan baskı ve zulüm Kürt ulusunun günlük yaşamının bir parçası haline

getirildi. 12 Eylül'le birlikte tüm Kürt coğrafyası adeta bir açık hapisaneye dönüştürüldü. Köyler askeri birliklerin birer üssü haline getirilerek, Kürt köylü ve emekçileri işkenceden geçirildi. 12 Eylül'le birlikte Türk ordusunun 750 bin kişilik sayısının üçte biri, Türkiye Kürdistan'ına yerleştirildi. Sırf Dersim'e 55 bin asker yerleştirildi. 1983 yılında ise 2. Ordu komutanlığı Malatya'ya alınmış ve 1980 ile 1987 yılları arasında 10'un üzerinde askeri manevra düzenlenmiştir. 1982 yılında "Cumhuriyet faziletir" manevrasında sahte düşman olarak, askerlere Kürt elbiseleri giydirilerek tatbikat yapılmıştır. Özel tim ve ordu

birliklerinin düzenledikleri operasyonlar günlük yaşamın bir parçası haline geldi. Doğal yapı tahrip edildi. Binlerce dönüm orman "eşkiyadan temizlenme" adına yakıldı.

12 Eylül faşist cuntası iş başına geldikten sonra tüm Kürtler "devlet dostu" ve "devlet düşmanı" diye fişlendi. Fişlenen bu listeler karakollara asıldı. Ve böylece karakollardaki görev değişimi olduğunda yeni gelen askerler bu listelere bakarak uygulamalar yaptı. Ayrıca tüm aşiretler siyasal görüşleri ile kayda geçmiş, bazı aşiretler silahlandırılmış, silahlandırılan bu aşiretlerin bazıları ise sonradan koruyucu olmuşlardır.

12 Eylül Askeri Faşist Cuntasının bir kısmını anayasaya da koymak kaydıyla Kürt Ulusu üzerinde uyguladığı baskı ve yasaklamaların başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz. Kürt dili resmi devlet politikası olarak yasaklanmıştır. Kürtlerin kendi dillerinde konuşmaları, toplantı düzenlemeleri, Kürtçe yayın, kaset çıkartmaları, ses ve görüntülü yayın yapmaları yasaklanmış ve bu yasak Anayasanın 26. ve 28. maddeleriyle "yasaklanmış dil" olarak Türkiye Anayasasına konmuştur.

Kürtçe eğitim yapılması, kursların açılması yasaklanmıştır. Bu yasak Anayasanın 42. maddesinde şöyle izah edilmiştir. "Türkçe'den başka bir dil, eğitim veren kurumlarda, Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez" denilerek ırkçılık anayasayla güvence altına alınmıştır. Faşist cunta bununla da yetinmemiş, bir kimsenin kendisini Kürt

olarak belirtmesi suç olarak görülmüştür. Keza; Kürtlerin bir araya gelerek, dernek ve parti kurmaları yasaklanmış, bu konuda teşebbüste bulunan kişiler "bölücülük" yaptıkları gerekçesiyle yargılanmış ve hapis cezalarına çarptırılmışlardır. Bu uygulama 12 Eylül anayasasında temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasını düzenleyen 13. Madde, derneklerle ilgili 33. madde, sendikalarla ilgili 52. madde siyasi partilerin kuruluşu, tüzük ve programıyla ilgili 68. ve 69. maddeleri Kürtlerin örgütlenmesi önündeki engelleyici maddeler olarak yasallaştırmıştır.

12 Eylül'le birlikte yeni doğan çocuklara Kürtçe isim verilmesi, bir kişinin kendi ismi yada soyadını Kürtçe olacak şekilde değiştirmesi yasaklanmış, aynı uygulama ticari ilişkilerde geçerli olacak şekilde işyerlerine Kürtçe isim verilmesi, ticaretin Kürtçe diliyle yapılması, ulusal günlerin Kürtçe isimle anılması, bayram ve kutlama günlerinin Kürtçe olarak kutlanması yasaklanmış, teşebbüste bulunanlar yargılanmış ve hapisle cezalandırılmışlardır.

12 Eylül Askeri faşist cuntasıyla birlikte, Kürt dilinde bilimsel araştırmalar yapılması, bunların basın yoluyla yayınlanması yasaklanmış ve böylece Kürtçe olan tüm bilimsel, edebi ve tarihsel konulardaki gelişmeler bilinçli ve programlı olarak yasaklanmıştır.

12 Eylül Askeri faşist cuntasıyla birlikte bir kez daha Kemalist ideoloji toplumun tüm hücrelerine empoze edilmeye çalışılmıştır. 12 Eylül'le birlikte, eğitim, kültürel yapı, sosyal ve siyasal tüm düzenlemeler Kemalist ideolojiye göre yeniden şekillendirilmiştir. Kemalizm 12

Eylül'le birlikte Kürt varlığının inkarı temelinde, Türk Irkçılığının ideolojik ve politik şekillenışı olarak yeniden dizayn edilmiş ve kabul edilmiştir.

12 Eylül sonrası Kürt ulusal direnişi büyük fedakarlıklar göstererek 1984 yılında yeni ve büyük bir mücadele başlattı. Binlerce Kürt genci, yaşlısı, kadın ve erkeğiyle başlatılan bir direnişle Kürt ulusu muazzam ilerlemeler kaydetti. İnkâr edilen bir ulustan varlığı kabul edilen bir ulus düzeyine gelmesinde Kürt ulusal direnişi belirleyicidir. 12 Eylül'le birlikte, uygulamada olan katı bazı kanunların değişmesi, anayasada değişikliğe uğraması, Türk devletinin Kürtlere bağış etmesiyle olmamıştır. Kürt ulusunun kan ve can pahasına kazandığı bazı mevzileri, Türk hakim sınıfları hiçbir zaman içlerine sindirememiştir. Bugün sözde yasak olmayan bir çok uygulama keyfi bir hal almış durumdadır, Kürtçe basın yayın, Kültürel aktiviteler yine soruşturma konusu olmakta, Kürtçe propaganda yaptıkları için yüzlerce insanın mahkemeleri devam etmekte, yeni doğan çocuklara Kürtçe isim vermek soruşturma konusu olmakta, Kürt partileri,

DEP, HADEP, ve son olarak DTP'nin kapatılmasıyla Kürtlerin örgütlenmeleri önündeki engeller devam etmektedir.

12 Askeri Faşist Cuntasının Sendikalar ve Demokratik Kuruluşlar Üzerindeki Baskı ve yasaklamaları

12 Eylül askeri faşist cuntası iş başına gelikten hemen sonra tüm demokratik kurum ve kuruluşlara saldırarak, bu kurumları patronların istemleri doğrultusunda yeniden düzenledi. Sendikalar ve diğer demokratik kitle kuruluşları

da bu saldırıdan nasiplerini aldılar. 12 Eylül'de darbeyi destekleyen, Türk-İş dışındaki tüm sendika ve demokratik kuruluşlar kapatılarak, mal varlıklarına el koydu, yöneticileri askeri mahkemelerde yargılanarak yüzlerce yıl cezalara çarptıldı. AFC, 7 nolu bildiriyle "kamu düzeni ve genel asayiş" gerekçe göstererek DİSK, MİSK ve bunlara bağlı tüm sendikaları kapattı. Bu Konfederasyon ve bağlı sendikaların tüm yöneticileri "Türk Silahlı Kuvvetlerinin Güvencesine" alınarak tutuklandı. Cunta 14 Eylül 1980 tarihinde yayınladığı bildiriyle tüm toplu sözleşme ve grevlerin sona erdiğini açıkladı.

Özal'ın ve bazı sermaye çevrelerinin araya girmesiyle 1981 tarihinde HAK-İŞ'in mal varlıkları serbest bırakıldı. Keza MİSK yöneticileri de serbest bırakıldı. İçerde olan 200 DİSK yönetici ise yargılanmak için bekliyorlardı. Cunta 27 Aralık 1980 tarihinde 2364 Sayılı kanunla tüm sendika üyelerini kapsayan Yüksek Hakem Kurulu uygulamasına geçti.

Sermeyenin cuntadan istediği uygulamalar zaman geçirilmeden yerine getirildi. Hafta tatilleri, ikramiye ve kıdem tazminatı ile ilgili yasalar çıkartıldı. 19 Nisan 1981 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan "4.7.1956 tarihli 6772 Sayılı Kanuna bir ek madde eklenme-

si ve İşçilere Toplu Sözleşmelerle Verilecek İkramiyeler Hakkında Kanun" 19 Nisan 1981 tarihli 2448 sayılı yasa ile en fazla dört ikramiye sınırlamasını getirdi. Çalışma süreleri kısıtlandı. 2429 sayılı "Ulusal Bayram Ve Genel Tatiller Hakkında Kanun" ile toplam tatil günlerinden 5.5 günlük bir kısıtlama getirildi. 1 Mayısın işçi bayramı olarak kutlanması yasaklandı.

12 Eylül askeri faşist cuntası DİSK davasına özel bir önem verdi. DİSK davası 12 Eylül Cuntasının sonraki uygulamalarında bir deney niteliğini de taşıyordu. DİSK davası en az diğer davalar kadar ilgi odağı oldu. Cuntacılar, DİSK ve bağlı sendikalarda yönetici ve üye olarak 2000 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanların önemli bir bölümü 100 gün sorguda kaldı. 26.06.1981 tarihinde 54 DİSK yöneticisi hakkında idam talebiyle dava açıldı. Savaş hali uygulamasına tabi tutulan DİSK yöneticilerine iddianameleri ise beş ay sonra verildi. Daha sonra sendika yöneticisi ve üyelerinin eklenmesiyle yargılananların sayısı 1477'e çıktı. DİSK davası 1986 yılına kadar sürdü. Dava sonunda 261 sendikacı ve 3 uzman kişi çeşitli cezalara çarptıldı. 16 kişinin davasının düşmesine karar verilirken, DİSK ve DİSK'e bağlı 28 sendika hakkında ise kapatma kararı verildi.

12 Eylül'de Yargılanan Sendikalar, Sendikacı Sayısı ve Verilen Cezalar
DİSK Cezalandırılanların sayısı 54 Aldıkları Toplam Ceza 433yıl 5 ay 10 gün
GENEL-İŞ Cezalandırılanların sayısı 21 Aldıkları Ceza 123 yıl 5 ay
TEK GES-İŞ Cezalandırılanların Sayısı 12 Aldıkları Ceza 100 yıl
DERİMCİ TOPRAK İŞ Cezalandırılanların sayısı 12 aldıkları ceza 95 yıl 8 ay
DEV MADEN-SEN Cezalandırılanların sayısı 12 Aldıkları ceza 93 yıl
SİNE-SEN Cezalandırılanların sayısı 9 Aldıkları ceza 80 yıl
BANK-SEN Cezalandırılanların sayısı 12 Aldıkları ceza 80 yıl

DEVRİMCİ SAĞLIK İŞ Cezalandırılanların sayısı

8 Aldıkları ceza 93 yıl 4 ay

LİMTER-İŞ Cezalandırılanların sayısı 8

Aldıkları ceza 71 yıl 1 ay 10 gün

MADEN-İŞ Cezalandırılanların sayısı 12

Aldıkları ceza 71 yıl 1 ay 10 gün

KERAMİK-İŞ Cezalandırılanların sayısı 10

Aldıkları ceza 70 yıl

ATER-İŞ Cezalandırılanların sayısı 7 Aldıkları

ceza 69 yıl 9 ay 20 gün

PETKİ-İŞ Cezalandırılanların sayısı 7

Aldıkları ceza 62 yıl 2 ay 20 gün

BAYSEN Cezalandırılanların sayısı 7 Aldıkları

ceza 58 yıl 10 ay 20 gün

TEKSTİL Cezalandırılanların sayısı 8

Aldıkları ceza 58 yıl 10 ay 20 gün

OLEYİŞ Cezalandırılanların sayısı 9 Aldıkları

ceza 57 yıl 9 ay 10 gün

HÜR CAM-İŞ Cezalandırılanların sayısı 6

Aldıkları ceza 56 yıl 8 ay

GIDA-İŞ Cezalandırılanların sayısı 6 Aldıkları

ceza 53 yıl 4 ay

YENİ HABER-İŞ Cezalandırılanların sayısı 6

Aldıkları ceza 50 yıl

SOSYAL-İŞ Cezalandırılanların sayısı 5 Aldıkları

ceza 45 yıl 11 ay 10 gün

TİS Cezalandırılanların sayısı 4

Aldıkları ceza 41 yıl 1 ay 10 gün

FINDIK-İŞ Cezalandırılanların sayısı 4 Aldıkları

ceza 35 yıl 6 ay 20 gün

TÜMKA-İŞ Cezalandırılanların sayısı 4

Aldıkları ceza 35 yıl 6 ay 20 gün

BASIN-İŞ Cezalandırılanların sayısı 4 Aldıkları

ceza ...yıl 9 ay

NAKLİYAT-İŞ Cezalandırılanların sayısı 3

Aldıkları ceza....yıl 9 ay

İLERİCİ DERİ-İŞ Cezalandırılanların sayısı 3

Aldıkları ceza....yıl 9 ay

LASTİK-İŞ Cezalandırılanların sayısı 4

Aldıkları ceza....6 ay 20 gün

YERALTI MADEN-İŞ Cezalandırılanların sayısı 2

Aldıkları ceza 16 yıl 2 ay 20 gün

GENEL TOPLAM 264 Kişi

Aldıkları ceza 2053 yıl 5 ay 20 gün

Kaynak 12 Eylül Yargılanıyor Belge Kitap sf

182-183

12 Eylül Askeri faşist Cuntasının hedef aldığı bir diğer demokratik kurumda TÖB-DER (Tüm Öğretmenler Birleşme Ve Dayanışma Derneği) oldu. Faşist Cuntanın eğitim alanında ilerici ve devrimci öğretmenlerin bir araya gelerek kurdukları TÖB-DER'in, 12 Eylül faşist Cuntasıyla birlikte faaliyetleri yasaklandı.

TÖB-DER, 1971'de yapılan askeri darbe sonrasında kapatılan TÖS (Türkiye Öğretmenler Sendikası)nın kapatılmasının ardından kurulan demokratik bir kuruluş idi. TÖB-DER, kurulundan itibaren öğretmenlerin çoğunluğunun üye olduğu bir kuruluş haline geldi. TÖB-DER, 200 bin üyesi, 670 şubesiyle, eğitimin gericileştirilmesine karşı önemli bir mücadele mevzisi yarattı. Kürt ulusunun kendi anadilinde eğitim görmesi için yoğun bir çaba içine girdi.

12 Eylül 1980 tarihinde bir çok demokratik kuruluş gibi TÖB-DER'inde faaliyetleri yasaklandı. TÖB-DER yöneticisi ve üyesi çok sayıda kişi gözaltına alındı, işkenceden geçirildi. Cuntacılar 20 bin öğretmenin işine son verdiler. 22 Mayıs 1981 tarihinde açılan TÖB-DER davasında savcı TÖB-DER'i şöyle suçladı. "Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde hakimiyetini kurmak, mevcut iktisadi ve sosyal temel düzenleri devirmeye yönelik olarak cemiyet kurmak ve bu cemiyeti yönetmek, bu amaç doğrultusunda komünizm ve bölücülük propagandası yapmak ve dernekler kanununa muhalefet etmek" devamında ise " Keza sınıklar, yurdumuzun doğusunda ve güneydoğusunda yaşayanların ayrı bir ulus olduklarını, ayrı bir dil ve kültüre sahip olan bir halka ırkçı-şoven ve asimilasyoncu bir eğitim sisteminin uygulandığını, öz dilleri ile eğitim yapma hakkının verilmediğini savunarak yıkıcı ve bölücü propaganda faaliyeti içerisine girmişler ve ideolojilerinin gereği olarak önce basılı eser ve yayın yoluyla zihinlerinde bu görüşlerin yerleşmesini sağlayacak yasal olmayan faaliyetlerde bulunup, amaçlarına ulaşabilmek için, yönetici oldukları derneği kullanmak gerçek amaçlarını gizleyip illegal çalışmalar içerisine girmeye başlamışlardır" diyerek yapılan yargılamada TÖB-DER yöneticileri ve üyelerine onlarca yıl cezalar verildi.

12 Eylül Askeri Faşist Cuntasının Alevilere karşı geliştirdiği politika; Red, Baskı Ve Asimilasyon Olmuştur

Türkiye’de Alevi inancına mensup milyonlarca insan bulunmaktadır. Aleviler Türk devletinin sürekli hedefleri arasında oldu. Türk devleti Alevileri Sünnileştirmek için özel politikalar yürüttü. Uzun bir mücadele sonucu ancak 1995’lerin ortalarından sonra Aleviler kendi inançlarına göre yaşama hakkını elde edebilmiş, ondan öncesinde ise Türkiye’de Alevilik devlet eliyle yasaklanmış, Aleviler ibadetlerini illegal yapmak zorunda kalmışlardır. Devlet görevlendirdiği İmamlar vasıtasıyla, Alevilerin kestikleri kurbanların haram olduğu, Alevilerle el sıkışmanın günah olduğu, bir Alevi’yi öldürenin cennete gideceği propagandası hiç gündemden düşmedi. Maraş, Çorum, Sivas katliamları geliştirilen bu propaganda sonucu bizat devletin desteklediği sivil faşistler eliyle gerçekleştirdiği katliamlar olmuştur.

12 Eylül AFC, tüm toplum üzerinde estirdiği terör politikasını Alevilere karşıda gerçekleştirdi. Cunta Alevileri Sünnileştirmek için özel bir çaba sarf etti. Alevi köylerine yüzlerce cami yaptırıldı. Alevi Pir’leri zorla camilere götürülüp Sünnileştirmek için baskılar yapıldı.

12 Eylül AFC’si, iş başına geldikten sonra bir çok ile emekli generalleri atadı. Dersim’e atanan emekli general Kenan Güven, Dersim Alevilerine karşı korkunç bir baskı uyguladı. Kenan Güven 1981 yılında Dersim’e atandıktan sonra ilk işi şehrin ile-

ri gelenlerini toplamak oldu. Kenan Güven toplantıda açık olarak tehditler savurdu. Ve **”Bu ilde dinin her zaman zayıf kaldığını, buranın daha çok isyan ve başkaldırıyla anıldığını, benim görevim din’den çıkmışları Müslümanlaştırmak”** olduğunu belirterek, bunun tüm Dersim’e duyurulmasını istedi.

Kenan Güven bu toplantının ardından il merkezinde bulunan caminin yetersiz olduğunu belirterek, üç yeni cami daha yaptırdı. Benzer şekilde cunta Malatya, Çorum, Tokat, Erzincan vb. alevilerin yoğun olarak yaşadığı illerin bir çok köyüne camiler yaptırdı. Camiye gitmeyen Alevilere işkenceler yapıldı. Yurdun dört bir yanından yüzlerce Alevi çocuğu zorla İmam hatip okullarına gönderilerek Sünnileştirildi. Kaçıp gelen çocukların ailelerine baskılar yapıldı. Bu nedenle yurtdışına kaçırılan yüzlerce çocuk vardır. Cunta, tüm okullara zorunlu din dersi uygulaması getirerek Türkiye’de yaşayan diğer inançlardan insanları hiçe sayarak, herkesin Sünni olmasını dayattı.

12 Eylül Faşist Cuntası Döneminde Eğitim

12 Eylül faşist cuntası eğitim alanında köklü değişimler yaptı. 12 Eylül öncesi faşist eğitim sistemi 12 Eylül sonrasında Türk İslam

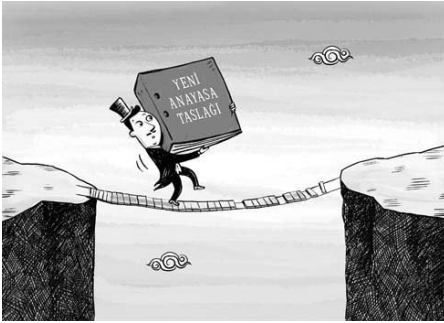
sentezi temelinde yeniden düzenledi. Faşist eğitim sistemine karşı aktif bir mücadele veren TÖB-DER gibi tüm demokratik kurumlar kapatıldı. Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı başta olmak üzere, ona bağlı tüm kurumların başına emekli generaller atandı. 12 Eylül askeri faşist cuntası eğitim alanında Kürt ulusuna karşı katı ve acımasız bir asimilasyon politikası uygulayarak, Türkleştirmeye hız vermiş, tarih, coğrafya, kültür ve edebiyat, sanat tarihinin tümü Türk şoven tezleri üzerine inşa edilmiştir.

12 Eylül cuntası bu dönemde din eğitime özel bir ağırlık verdi. Cunta dinin etkisini bildiğinden bu dönemde din okullarının açılmasına hız verdi."1951-1952 öğretim yılında sayısı 7 olan İmam Hatip Okulları bugün 717'ye yükselmiştir. Ayrıca bu okul-

lardan (TC Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı istatistikleri) 3704'u resmi, 20 bin kadarı gayriresmi durumda Kuran Kursu faaliyet gösteriyor. Resmi Kuran Kurslarına 130 bin 874 kişi, gayriresmi Kuran Kurslarına ise yüzbinlerce kişi devam etmektedir. Yine Türkiye'de toplam 58 bin 455 okula karşılık, 60 bin 161 cami bulunmaktadır"(Milliyet Gazetesi 4 Haziran 1987)

Faşistcunta hazırladığı 1982 Anayasası'nın 24. maddesinde okullarda din eğitimi tercihli ders olmaktan çıkararak "din eğitimi zorunlu, devletin denetimi ve gözetimi altında, ilk ve ortaöğretimde yapılır" hale getirmiştir. Bununla Türkiye'de yaşayan diğer dinlere mensup azınlıkların ve ulusların çocukları zorunlu olarak Sünni İslam dinini öğrenmekle karşı karşıya bırakılmıştır.

1982 Anayasası ve 1983 Seçimleri

Türkiye hala 12 Eylül Anayasasıyla yönetilmektedir. İş başına gelen hiçbir hükümet 12 Eylül Anayasasını tümünden değiştirme cesareti gösteremedi. Nitekim hükümetler sermeye gruplarının temsilcileri olarak, 12 Eylül Anayasasıyla barış içinde yaşamakta, 12 Eylül anayasasının bir çok maddesi onların da işine gelmektedir. 15 seferde 80'i aşkın maddesi değişikliğe uğrayan anayasasının her yeni değişikliği sistemi daha da güçlendirmek için yapılmaktadır. Nitekim, 12 Eylül cuntasının halkın boğazına doladığı bu anayasasının çok

zorlandığı ve sıkıştığı noktada gevşetilmesi sorunun özünü değiştirmiyor. Son olarak AKP hükümetinin 12 Eylül Anayasasının bazı maddelerindeki değişiklikleri bir paket olarak gündeme getirmesi de, bu ihtiyacın bir tezahürüdür. AKP'nin yeni anayasa değişikliğinin özü, yargıda, köşe taşlarını kimin tutacağıyla ilgilidir. 12 Eylül Anayasasının hala yürürlükte olan bazı temel maddelerini içeren insan hakları, ulus ve azınlıklar üzerindeki yasaklar, anayasada Türkçülüğü esas alan anlayış, partiler ve dernek kurma, örgütlenme üzerindeki yasaklara hiç dokunulmamaktadır.

12 Eylül'de iş başına gelen Askeri Faşist Cuntasının beş generali, Cuntanın başından itibaren uyguladıkları baskı ve yok ettikleri özgürlükleri, kapattıkları sendika ve derneklere karşı uygulamalarını 1982 yılında Anayasa haline getirerek perçinlediler. Cuntacıların Anayasa Komisyonunun başına getirdiği Orhan Aldıkaçtı, MGK'nın istemleri doğrultusunda Anayasasının hazırlanması ve kabul ettirilmesinde kilit rol oynadı. Her şey

bir tiyatro oyunu gibi önceden hazırlanan senaryoya göre yerine getirildi.

12 Eylül Anayasasının ruhu, evrensel değerlerin reddi üzerine kurulmuştur. 12 Eylül Anayasası politika ve yaşam hakkını tamamen rafa kaldırdı. Bunun tek kanıtını, 12 Eylül Anayasasının hazırlanışı, içerdiği maddelerde görmekteyiz. Cuntacılar, bizzat kendilerinin atadığı bir danışma meclisi oluşturdu ve bunu yasal güvenceye almak için 29.06.1981 tarihinde bir yasa çıkartarak, Anayasa taslağının kabulü noktasında son kararın kendilerinde olduğunu açıkladılar. Anayasasın hazırlanması için 160 kişilik bir danışma meclisi oluşturuldu. Sözde Anayasa demokratik ve her kesimin istemleri gözetilerek hazırlanmış olacaktı. Bu tamamen bir tiyatro oyunu idi. 160 kişiden oluşan Danışma Meclisininin 40 üyesi doğrudan Cuntacılar tarafından atandı. 120 üyesi ise, her ilin valilerince gösterilen adaylardan seçilecekti. Ancak valilerin gösterdiği adaylar da Cuntacılar tarafından onaylandıktan sonra Danışma Meclisi üyesi olabildi. Böylece Danışma Meclisi bir nevi atama yöntemi ile seçilmiş oldu. Danışma Meclisinin görevi yazım işlemini yerine getirmekten öteye gitmedi. Gerek danışma Meclisinin, gerekse de Anayasa Komisyonunun görev ve yetkileri en ayrıntılarına kadar Cuntacılar tarafından belirlendi. Belirlenen kuralların dışına çıkılması yasaklandı. O dönemi Yalçın Doğan şöyle anlatıyor **“Danışma Meclisi'nin anayasa hazırlıkları içinde olduğu bir dönemde kendi aralarında toplanarak ülkenin siyasi durumu ve anayasa oylamasından sonra siyasi partilerin alacağı tavırlar üzerine konuşan Danışma Meclisi üyeleri, Cunta emriyle sorguya çekildiler. O tarihte Türkiye'de anayasa gibi siyasetin en yoğunlaşmış kurallarının oluşturulduğu bir metni hazırlamakla görevli Danışma Meclisi'nin 'siyaset yapma' hak ve özgürlüğü yoktu.”**

Anayasasının ret edilmesi alternatifiydi yoktu. Cuntacılar ne olursa olsun halkın bu anayasaya evet demesi için, özel bir politika

geliştirdi. Tehdit ve şantaj bu politik argümanın temel felsefesini oluşturdu. Hasan Cemal bunu Tank Sesiyle Uyanmak Kitabında şöyle anlatıyor. Cunta şefi Kenan Evren basın mensuplarına eğer **“Anayasa kabul edilmezse, halk demokrasiyi değil, bizi istiyor deriz ve kalırız”** diyordu.

Cuntacılar, referandum öncesinde Anayasa konusunda anti propaganda yapılmasını yasakladı. Buna karşı gelen bir çok kişi cezalandırıldı. Beyaz oy **“evet”**, mavi oy **“ret”** anlamına geldiğinden, tüm basına gazetelerde mavi renk kullanılması yasaklandı. Anayasa oylamasıyla birlikte cuntanın başı Kenan Evren'inde Cumhurbaşkanı olarak seçilmesi kabul edilmiş oldu. Cuntacılar kendilerini garantiye almak için, Anayasaya geçici 15. madde koyarak, ömür boyu yargılanmalarını yasaklamış oldular. Tüm bu baskı ve yıldırma politikası sonucu, referandumda alınan %92 oyla Anayasa kabul edildi. Bu, halkın mevcut Anayasayı içine sindirdiğinden değil, başka bir alternatif bırakılmadığı, Cuntacıların bir an önce gitmesi ve sivil bir yönetime geçme istemlerinin etkisinin de olduğunu görmek gerekir. Zira tüm bu baskılara rağmen 4 milyon ret oyuna bir anlam vermeliyiz.

12 Eylül AFC'si, Anayasasının oylamasından sonra, yapılacak ilk genel seçimlerde, belirttikleri şekilde demokratik bir seçim ortamı yaratmadılar. Cuntacılar yeni kurulan partilerin kurucu adaylarını MGK'nin onayı koşuluna bağladı. MGK'den onay alamamış hiç kimse herhangi yeni bir partinin kurucusu olamadı. Burjuvazinin temsilcisi eski Adalet Partisi'nin devamı olan Büyük Türkiye Partisi, sonrasının devamı Doğru Yol partisi, Erdal İnönü'nün kurduğu Sosyal Demokrasi Partisi ve MSP'nin devamı Refah Partisininin adayları defalarca veto edildi. Cunta kendisinin kurduğu partinin seçimleri kazanarak başa geleceğini tahmin ettiği için, yanında ANAP'ında seçimlere katılmasına izin verdi.

12 Eylül Ve Kadınlar

12 Eylül AFC kadınlar üzerinde korkunç bir terör estirdi. Cuntaclar, hiçbir gelenek ve toplumsal aile yapısını, değer yargılarını dinlemeden kadınlara saldırdı. 12 Eylül döneminde kadınlar yaşadıkları bu faşist terör sonucu, kalıcı travmalar yaşadılar. 12 Eylül AFC, devrimci örgütleri çözmek, kadro ve taraftarlarını ele geçirmek için, aranan devrimcilerin

ne sık sık baskınlar düzenlendi. 70 yaşındaki kendi anneme ve 60 yaşındaki kayınpederime yaşlı olmalarına bakılmaksızın olmadık hakaretler yapıldı. Bebeği bize karşı rehin almakla tehdit ettiler. Bebeği emzirmeye geldiğim düşüncesiyle evlerinin önlerinde sivil polisler bekletildi”(12 eylül yargılanıyor sf 143) Bu baskı ve işkenceyi yaşayan binlerce kadın

oldu. Onlarca kadın hiçbir örgütle bağlantısı olmadığı halde eşlerinin çözülmesini sağlamak için işkenceye alındılar. İşkenceye uğradılar, tecavüz edildiler.

12 Eylül AFC döneminde devrimci kadınlar ağır bedeller ödediler, Devrimci olmalarının yanında birde kadın oldukları için cuntacların özel baskılarına maruz kalan

annelerine, eşlerine işkenceler yaptı, gözaltına aldı. Türkiye Kürdistanı'nda Kürt kadınlarına yapılan işkence ve zulüm, bilinçlerden silinemeyecek şekilde toplumun hafızalarına kazındı. 12 Eylül'de eşinin aranmasından sonra faşist Cuntanın baskılarına maruz kalan Arife Kaynar başına gelenleri şöyle anlatıyor " 12 Eylül Darbesi'nden sonra 14 senelik mesleğim olan öğretmenlikten ayrılmak zorunda kaldım, çünkü eşim siyasi suçlu olarak aranıyordu. 7 aylık bebeğim ve 10 yaşındaki oğlumla ortada kaldım, açlıkla karşı karşıya geldim. Bebeğimi bir süre sonra aileme bırakmak zorunda kaldım. Bakım masraflarını karşılayabilecek gücümüz yoktu ve yaşayabilmek için hemen her gün başka bir evde kalıyorduk. Ailem parçalanmıştı. Ailemin bütün bireyleri tek tek karakola götürüldü ve evleri-

devrimci kadınlar, işkence tezgahlarında, cezaevlerinde yıllarca baskılara maruz kaldılar. Operasyonlarda gözaltına alınan kadınlar askeri kışlalarda, karakollarda günlerce işkenceye uğradılar. 90 gün süren sorgu sırasında kadınlara cinselliğine yönelik fiili saldırılar yapıldı. Çırılçıplak soyulması, cinsel organlarının taciz edilmesi, elektrik verilmesi, tecavüze uğraması, eşlerinin karşısına çıplak olarak getirilip sarkıntılık edilerek onurları kırıldı. Hamile olarak yakalanıp getirilen kadınlara cellatlar acıma hissi duymadan işkence yaptı. Bir çok kadın yapılan bu işkenceler sonucu çocuklarını düşürdü, geri kalan bir çok hamile kadın çocuğunu cezaevlerinin o zor koşullarında dünyaya getirmek zorunda kaldı. Yeni doğan çocuklara hiçbir bakım olanağı sağlamayan faşizm, çocukların normal doktor

sayısı bir elin parmaklarını geçmeyecek sayıdadır. İHD ve birkaç kurumu için dışında tuttuğumuzda güçlü bir sivil toplum hareketinden söz edemeyiz. 12 Eylül Cuntası gibi baskı dönemlerinin yargılanması talebi, bu hareketlerin birazda güçlü olmasından geçer. Güçlü bir toplumsal baskı oluşturmadıkça bu tür taleplerin sonuç getirmesi çok zordur. Yunanistan, Şili vb. ülkelerde eğer cuntacılar yargılandysa, kitle hareketinin güçlü olmasının sonucudur. Türkiye’de ne yazık ki, böyle bir kitlesel hareketten söz edemeyiz. Çok sınırlı ve dar bir çerçeveye sıkışmış 12 Eylül’cüler yargılansın talebi, şimdye kadar bir sonuç vermemiştir. Buna hükümette olan partilerin yargılama ve hesap sorma ihtiyacı duymaması da eklendiğinde 12 Eylül cuntasını yapan generallerden hesap sorulması daha da zorlaşmaktadır.

Türkiye’de sorun sadece 12 Eylül’de değildi. 12 Eylül sonrası yaşananlar da 12 Eylül’den farklı değildir. Tansu Çiller hükümeti, DSP, ANAP ve MHP hükümeti döneminde yapılanların hesabının sorulması en az 12 Eylül kadar önemlidir. 2000 yılına kadar, Türkiye Kürdistan’ında 5 milyon Kürt yerlerinden edilerek sürgün edilmiş, kaybedilen yüzlerce insanın cenazeleri bile ailelerine verilmiş değildir. Asit kuyularında kaç kişinin yakıldığı bilinmemektedir. Bunların hesabının sorulması en az 12 Eylül kadar önemlidir.

Bugün hesap sormak yine ilerici ve devrimcilere kalmaktadır. 12 Eylül’le birlikte önemli bir güç kaybına uğrayan devrimci hareket, uzun bir süre toparlanamadı. Örgütlü kadro ve taraftarlarının önemli bir ağırlığını kaybeden devrimci hareket, 12 Eylül’le yeterince bir hesaplaşma içine giremedi. Buna 12 Eylül darbesiyle birlikte, sağa savrulan, hesap sorma bilincini kaybetmiş yapılar da eklendiğinde beklenen hesaplaşma gerçekleşmemiştir. Hesap sorma düşüncesi sadece 12 Eylül’den 12 Eylül’le olmakta, her yıl dönümü sona erdiğinde ise normal hayat devam etmektedir.

12 Eylül darbelerinden hesap sorulmalıdır. Yargılanacak olanların şahsında 12 Eylül’ün mahkum edilmesi elbette önemlidir. En azından yapılanların unutulmadığı anlamında önemlidir. Fakat bu yeterli olmayacaktır. Keza 12 Eylül’ü yapanların sadece beş generelle sınırlandırılması da sorunu darlaştırmış olacaktır. Elbetteki, beş generalin yaptıklarının hesabının sorulması, yargılanmaları ve mahkum edilmeleri önemlidir. Fakat sorun sadece cuntayı yapan beş general değildir. Baş suçlu bu beş general olsa da, en az onlar kadar suçlu olan, hesap sorulması gerekenlerde vardır. Cuntaya destek veren iş adamları, gazeteciler, diğer alt rütbeli subaylar, mahkemelerde tüm hukuk kurallarını hiçe sayayan savcılar, yargıçlar, 17 yaşında Erdal Eren’i idama mahkum eden ve bu infazı gerçekleştirenler, işkence yapan polisler, onlarca insanı yargısız infazlarda katledenler, Türkiye Kürdistan’ını kana bulanlar, ormanları ve ekinleri yakanlar, köyleri boşaltanlar, cuntayı destekleyen köşe yazarları, cuntanın ilk kurduğu hükümette gönüllü olarak yer alanlar, cuntanın akıl hocası ve bakanı Turgut Özal (ölmüş olsa da), başbakanlar, anayasayı hazırlayanlar, mecliste idam cezalarını onaylayanlar da en az bu beş general kadar suçludurlar. Yargılanacaksa 12 Eylül’ü yapan ve destekleyen herkes bu yargılama listesine dahil edilmelidir. Fakat bunun Türkiye’de şu anda olmasını istemek çok iyimser bir beklenti olacaktır. Bunu hiçbir hükümet yapmaz, yapamaz. Başa gelen her hükümetin 12 Eylül’ü gündemine alıp tartışmasını beklemek sadece bir hayaldir. Özal hükümetinden bu yana sayısız hükümet gelip geçti. Bunların hiç biri 12 Eylül’e dokunmadılar. 12 Eylül’ün hesabını devrimciler soracaklardır. Bu geçmiş bir hesap sorma olsa da, devrimciler er yada geç 12 Eylül’ün hesabını soracaklar. 12 Eylül’le hesaplaşmak devletle hesaplaşmak demektir. Devletle hesaplaşmak, iktidarı alma mücadelesidir. İktidarın alındığı gün 12 Eylül’ünde hesabı sorulmuş olacaktır.

ÖLÜMÜNÜN 26. YILINDA BÜYÜK DEVRİMCİ SANATÇI YILMAZ GÜNEY'İ SAYGIYLA ANIYORUYUZ.

12 Eylül AFC, kültür alanında ilerici olan her şeye saldırdı. Devrimci içerikli filmler toplatıldı. Yönetmenleri ve oyuncularını hakkında davalar açıldı. Faşist cuntaya tam 937 filmi sakıncalı bulunduğu için yasaklandı. Bu filmler içinde Yılmaz Güney'in oynadığı veya yönetmenliğini yaptığı toplam 105 filme el konuldu ve yasaklandı. Cunta, darbe sonrası tüm ilerici kültür sanat dergilerini, ilerici gazeteleri yasaklayarak yöneticileri hakkında yüzlerce yıl cezalar verdi. Cunta 133 bin kitabı toplatarak yaktı, Marksist kitapların okunmasını, bulundurulmasını yasakladı.

12 Eylül cuntasının hedef aldığı kültür emekçilerinden biri de Yılmaz Güney'di. 1974 yılında faşist Yumurtalık savcısını öldürmekten

18 yıl hapis cezasına çarptırılan Yılmaz Güney, cuntanın kendisine karşı kurduğu komployu biliyordu. Hasta olduğu halde her seferinde sağlam raporu verilen bu büyük devrimci sanatçı, tedavisinin engellenmesi ve cuntanın kendisine karşı yeni komploların peşinde olduğunu bildiğinden, 1981 yılında Isparta cezaevinden izinli çıktıktan sonra bir daha cezaevine dönmeyerek yurtdışına çıkmak zorunda kaldı. Ve 9 Eylül 1984 yılında kanser hastalığına yenik düşerek aramızdan ayrıldı.

Ölümünün 26 . yılında büyük devrimci sanatçı Yılmaz Güney ve tüm devrimci ve ilerici sanatçıları bir kez daha anıyoruz. Yılmaz Güney, Nazım Hikmet ve Ahmet Kaya sürgünde hayata gözlerini yumdular. 12 Eylül'ün en karanlık günlerinde tedavisi faşist cuntacılar tarafından engellenen Ruhi Su gibi değerli sanatçılarımız ise ölüme terk edildi. Enver Gökçe, Hasan Hüseyin. Ahmet Arif, Kemal Tahir'ler ömürlerinin çoğunu zindanlarda geçirdiler. Türkiye'de sanatçı olmak, her türlü baskıya maruz kalmak, Sivas'ta olduğu gibi yakılmak demektir. Ülkemizde ikinci bir baskıya maruz kalan Kürt sanatçı ve araştırmacılarına ise hiç bir hayat hakkı tanınmamaktadır. Değerli Kürt araştırmacı Musa Anter ise bizzat faşizm tarafından katledilirken, Turan Dursun gibi araştırmacılara hayat hakkının tanınmadığı Türkiye'de, sırf Ermeni olduğu için öldürülen gazeteci Hrant Dink'ler varken, Türkiye'de sanat ve bilimsel araştırmacılıktan söz edilmesi mümkün değildir. Faşizmin istediği sanatçı ve araştırmacı tipi devletin yanında olan ve halkı uyutan kişiler olmasıdır. İşte Yılmaz Güney tüm bu yaklaşımları ret ederek safını ezilenlerden yana koymuş büyük bir devrimci sanatçıydı. O sürgündeyken bile hiçbir zaman umutlarını yitirmemiş devrimci bir sanatçı olarak faşizme meydan okurken şöyle diyordu "**Baylar, korku-**

nuzu, telaşınızı, anlıyoruz. Bugün otlandığınızı toprakları, fabrikaları madenleri korumak için her türlü vahşete hazırsınız. Ama bilmelisiniz ki, korkunun ecele faydası yoktur ve hiç hiçbir vahşet bizi haklı davamızdan caydıramayacaktır. Sizi, kendi yarattığınız sosyal – siyasal gelişmeler içinde, döktüğünüz ve dökeceğiniz kanlar içinde boğacağız. Bizim ülkemize dönme hem de zaferle dönme umudumuz ve güvenimiz vardır. Ama sizler bir gün kaçacak ve bir daha dönemeyeceksiniz. Beyaz Ruslara bakın, Kral Faruk’a Şah’a, Somoza’ya bakın ve halkın geleceğini görün ” diyordu. İşte faşizmi korkutan da buydu. Evet o fiziki olarak ülkeye geri dönemedi. Ancak onun fikirleri ve sanatta bakışı, eserleri halkın elinde bir meşale gibi yanmaya devam ediyor.

Yılmaz Güney’in en büyük özelliği sanatı siyasetle birleştiren yönüydü. O bir çok burjuva sanatçının yada populistin yaptığı gibi sanatı sınıflar üstü görmemiş, aksine sanatın sınıfsal yönünü sürekli olarak öne çıkarmış devrimci bir sanat ve siyaset adamıydı. Tüm yazılarında sanata sınıfsal bir bakış açısı getiren Yılmaz Güney, sanatın halkın hizmetinde, sınıf mücadelesinde bir silah olarak kullanılmasını savunan devrimci bir kişiydi. Ve o, bu bakış açısını Duvar filminde yaptığı konuşmada şu sözlerle dile getirmiştir “Devrim, tek başına silahların çözeceği bir sorun değildir. Belirleyici olmasına karşın, hayatın her alanında sürdürmemiz gereken kültürel, sanatsal ve bir dizi diğer çalışmalarla birleşmesi gerekir. İşte filmimiz ve yaratacağı siyasal sonuçlar, bu anlamda mücadelenin bir parçası olacaktır.” derken bir başka konuşmasında ise “Benim halkım, sadece silahlarla değil, şiirlerle ve şarkılarla da dövüşür. Nazım Hikmet’in şiirleri, en kalın, en acımasız taş duvarları delmeyi başardı. Yüreklerle ve bilinçlerle ulaştı. Osmanlı despotizmine karşı mücadele eden Pir Sultan, hala türkülerimizde ve mücadelemizde yaşıyor. Büyük Kürt şairi Cigerxun bu kavganın bir parçasıdır. Eğer ben, bu mücadele geleneğine yeni bir halka eklersem, ne mutlu bana” diyerek sanatın sınıf mücadelesiyle olan sıkı bağlarını ortaya koyuyor ve son nefesinde bile tarihe adlarını yazdıran Paris Komünarlarının

yanına gömülmek istediğini belirterek sınıfa ve halka bağlılığını tarihe altın harflerle yazdırıyordu.

Yılmaz Güney’in tüm filmleri halkın acılarını ve özlemlerini dile getirmiştir. O, en sıradan filmlerinde bile düzene çatmış ve sosyal dengesizliklerin yaratılmasında sorumlu olanın devlet olduğunu belirtmekten çekinmemiştir. Arkadaş, Sürü, Duvar gibi filmlerindeki mesajlarıyla feodalizmi ve Komprador Kapitalizmi açıktan hedef almıştır. O, bu özelliğiyle Türkiye’de başta bir sanatçı olarak halka film yoluyla gerçekleri gösteren halktan bir sanatçı olmuştur.

Faşizm, varolan bu özellikleri nedeniyle Yılmaz Güney’i sürekli kendi hedefleri arasında tutmuştur. Her fırsatta zindana atılan Yılmaz Güney içerde de devrimci bir sanatçıya yakışan bir tutum ve yaşamla örnek olmuş ve zindan yıllarında da hep üretici olmayı başarmıştır.

Faşizmin Yılmaz Güney’i neden bu kadar hedef aldığını bu gerçekler ışığında ele aldığımızda anlayabiliriz ancak. Bugün de Türkiye’de devlet, halkın yanında olan, sanat ve bilim insanlarına düşmandır. Bir çok sanatçı, bilim insanı, gazeteci ve şair sadece düşüncelerini açıkladığı için zindanlarda çürüyor.

Ülkemizde faşizm kendisine muhalif olan herkese düşmandır. Emperyalizme uşaklıkta yeminli Türk hakim sınıfları, ülkeyi emperyalizmin politikalarına denk gelen bir iktidarla yönetiyorlar. İMF ve Dünya Bankası ekonomiye yön veren kurumlar olarak ülkemizi her yönüyle ellerinde tutuyorlar. Halkı yoksulluğa sürükleyen, aç ve işsiz bırakan, tarımı ortadan kaldıran, özelleştirmelerle büyük tekellere peşkeş çekilen sanayiyle ülkemiz ezilenleri uçuruma sürüklenmektedirler. Ezilen Kürt ulusu her türlü zulüm ve yasaklamalarla baskı altında tutulmaya devam ediliyor.

Yılmaz Güney şahsında ülkemizin tüm devrimci, ilerici aydın ve sanatçılarıyla birlikte, Enternasyonal bilinç ve ruhla Gorki’ler, Brecht’ler, Çarlı’lar ve Neruda’lar gibi devrimci sanatçıları da saygıyla anıyoruz.

**30. Yılında 12 Eylül Askeri Faşist Cuntasını Lanetliyor,
Ölümünün 26. Yılında YILMAZ GÜNEY' i Anıyoruz!**

Sempozyum

30. yılında nedenleri ve sonuçlarıyla 12 Eylül Askeri Faşist Cuntası

12 Eylül ve Kürtler Sunum: BDP (Barış ve Demokrasi Partisi)

12 Eylül ve Aleviler Sunum: Prof. Cengiz Güleç
(Ankara Alevi Enstitüsü Başkanı)

12 Eylül ve Cezaevleri Sunum: Sinan Demirci (Kızıl Bayrak)

**12 Eylül'ün Kültür-Sanat üzerindeki
baskısı ve Yılmaz Güney** Sunum: Önder Çakar (Senarist - Film Yapımcısı)

12 Eylül, işçi sınıfı ve sendikalar Sunum: Volkan Yaraşır (Sendikacı)

12 Eylül ve Göçmenler Sunum: Musa Demir (ATİK Başkanı)

12 Eylül ve Kadınlar Sunum: Mukaddes Çelik (Yazar)

12 Eylül Hukuku Sunum: Ercan Kanar (Avukat)

Kültürel Program:

Pınar Sağ

Nurettin Rençber

Grup Haykırış

Tiyatro Piya - Medine Akbaş

(Oğulları Öldürülen Analar)

12 Eylül Belgeseli

Yılmaz Güney' in Hayatı - Sinevizyon

Özgün Halk Oyunları Ekibi

Tarih: 12 Eylül 2010 Saat: 14.00

Yer: EZGİ CENTER

Stolberger Str. 317 - 50933 Köln

Düzenleyen: ATİK (Avrupa Türkiyeli İşçiler Konfederasyonu)

Destekleyenler: Yek-Kom, Bir-Kar, Emek ve Özgürlük Cephesi-Avrupa, ÖDH (Özgürlük Dayanışma Hareketi),

Yaşanacak Dünya, Köln Dersim Cemaati, Die Linke - Kreisverband Köln